

Z HISTORIE OBCE

Obec Chocnějovice se skládá z osmi místních částí. Podle Statistického lexikonu obcí České republiky, vydaného v roce 2005, jsou to tyto: 1. Buda, 2. Buřínsko 1. díl (Chocnějovice), 3. Buřínsko 2. díl (Rostkov), 4. Drahotice, 5. Chocnějovice, 6. Ouč, 7. Rostkov, 8. Sovenice (Horní Mohelnice). Historie a osudy těchto vsí nebyla vždy společná a shodná.

* CHOCNĚJOVICE

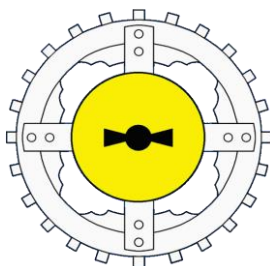
První zmínka o Chocnějovicích v historických písemných pramenech je z roku 1322. Je součástí velkého souboru žalob Voka z Rotštejna na celou řadu šlechticů, včetně přímých příbuzných z rodu pánů z Valdštejna. Vok z Rotštejna podal žalobu na Olena z Chocnějovic (Kocňovic – „*Olen de Coznyowicz*“) a žádá odškodnění sto marek stříbra za škody způsobené na majetku, který má v Klokočově a Loučkách.

V roce 1322 padla na českého krále Jana Lucemburského odumrt' po Janovi z Chocnějovic, kterou král někomu daroval. Příjemcem snad byl onen Olen z Chocnějovic. Někdy v letech 1356-1360 vydal Předbora opat a konvent kláštera v Hradišti listinu, v níž se připomíná Jan z Chocnějovic. V následujících letech zřejmě došlo ke změně vlastnictví vsi, protože v roce 1394 Mikuláš Kokotek z Pěňčína prodal Chocnějovice Jandovi ze Svojojovic, který v následujících letech, až do roku 1405 je připomínán jako patron místního kostela. Pak zprávy o Chocnějovicích načas mizí. V 16. století patřila ves pánům z Vartenberka. Johanka z Vartenberka zapsala statek svým dětem Heřmanovi Zvířetickému z Vartenberka a Kateřině provdané ze Svinař. Následně se stal Heřman jediným vlastníkem Chocnějovic a v roce 1549 je vložil do obnovených Desek zemských (značná část kvaternů shořela při požáru Pražského hradu v roce 1541). Předmětem zápisu byla tvrz, ves a dvůr v Kocňovicích (Chocnějovice) a k tomu co měl ve vsích Ulčí (Ouč), Nesvačilech, Chlistově a Malčicích. Heřmanův vklad poprvé zmiňuje tvrz v Chocnějovicích. V uvedeném roce Heřman zemřel a jeho sestra Kateřina vše vysoudila a v roce 1552 postoupila statek Chocnějovice svým dětem Albrechtovi a Markétě ze Svinař. Markéta svého bratra přežila a v roce 1559 prodala chocnějovický statek Janovi Roznhánovi z Janovic, který v roce 1590 zapsal na tomto statku věno své manželky Anny z Huberka. V roce 1603 Janovi synové Jan, Václav, Zikmund, Kašpar a Bedřich prodal Chocnějovice Anně z Vartenberka, provdané Budovcové, a jejímu synovi Adamovi Budovci z Budova. Budovcové drželi panství Mnichovo Hradiště a Chocnějovice k němu připojily.

Václav Budovec svob. pán z Budova, na Hradišti Kláštere, Zásadce a Kocňovicích se aktivně zúčastnil českého stavovského povstání v letech 1618-1620. V době vlády Fridricha Falckého byl presidentem nad apelacemi. Dne 21. 6. 1621 byl popraven a jeho majetek konfiskován. Vedle statků Klášter Hradiště, Mnichovo Hradiště a Zásadka, mu byl konfiskován i statek Kocňovice (Kosnovice, Chocnějovice), totiž: „...*tvrz a ves Kocňovice s dvorem poplužním,*

podacím kostelním, mlýnem s pilou, vsi Bořimsko, Malčice, Nesvačily, Oučí (Ouč) a Chlístov s příslušenstvím...“, jak to v roce 1603 koupila Anna Budovcová, roz. z Vartenberka se synem Adamem z Budova. Zmíněné statky, společně s konfiskovanými statky po Bohuchvalovi Berkovi z Dubé (Bělá a Kuřivody) koupil od české komory Albrecht z Valdštejna a připojil je k vévodství Frýdlant. V roce 1624 postoupil Klášter Hradiště a Mnichovo Hradiště Maxmiliánovi z Valdštejna jako léno frýdlantského vévodství. Dědičné léno frýdlantského vévodství na statky Zásadka a Kocňovice (Chocnějovice) obdržel od Albrechta z Valdštejna Jan Ludvík hrabě Isolani, plukovník císařské armády. S výjimkou podacího práva, úročního obilí, práva várečného a honby na zvěř vysokou. Albrechtem z Valdštejna byly Kocňovice s jinými statky vyhrazeny pro dodávání platů, odvodů atd. do komory jičínské a další výjimky byly určeny pro výchovu duchovenstva. Dle poslední vůle hraběte Isolaniho († 1641) obdržel uvedené statky nejprve Pavel hrabě z Aldringenu, biskup tripolský a po něm dědil jeho bratr Jan, biskup v Seckau. Naposledy jmenovaný postoupil své právo k Zásadce a Chocnějovicím Jeronýmovi z Clary, jehož dědicové je v roce 1664 získali do dědičného držení.

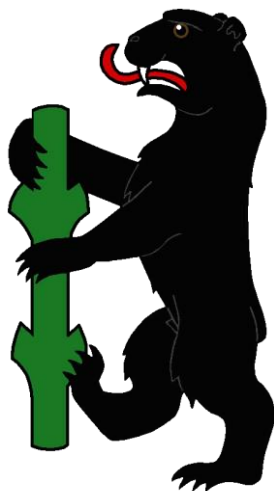
Dcera Jeronýma z Clary a Anny Marie z Aldringenu Margareta, provdaná Baronová, prodala Chocnějovice v roce 1673 Janovi Kašparovi svob. pánu Montanimu a jeho manželce Anně Marii, rozené Claryové. Poté, co Jan Clary-Aldringen prodal manželům Montaniovým i Zásadku, tak se v roce 1675 rozdělili tak, že Chocnějovice obdržela Anna Marie. Po dvou letech však Zásadku a Chocnějovice koupil Kryštof Rudolf hrabě Breda (Bredau). Vdova po Bredovi prodala v roce 1691 Chocnějovice a Zásadku Zikmundovi hraběti Hrzánovi z Harasova. Od něj je v roce 1695 koupil Arnošt Josef hrabě z Valdštejna. Ten Chocnějovice připojil k panství Mnichovo Hradiště. Tvrz, v té době zřejmě již zchátralá, v následujících letech zcela zanikla. O její poloze existují dohady. Někteří ji lokalizují do blízkosti kostela a jiní uvažují o poloze nedaleko hospodářského dvora. Ves již natrvalo patřila k panství Mnichovo Hradiště, v držení rodem hrabat z Valdštejn-Vartenberku. V roce 1850 byla předtím ukončená vrchnostenská správa nahrazena správou státní, zřízením okresních soudů, okresní, městských a obecních úřadů.

MLÝN V CHOCNĚJOVICÍCH

V obci Chocnějovice, na potoce Mohelka je mlýn (čp. 44, bývalé čp. 22) poprvé připomínaný v roce 1603 jako vrchnostenský. Součástí mlýnu byla pila. Prvním známým mlynářem je Samohel Korselt s manželkou Alžbětou, kteří jsou připomínáni v roce 1731. V roce 1899 byl mlýn v dražbě a novými majiteli se stal mlynářský rod Rechciglů. Významnou osobností z tohoto rodu byl Miroslav Rechcigl, který se v roce 1935 stal poslancem Národního shromáždění. Po roce 1948 byl mlýn znárodněn a jeho majitel Miloslav Rechcigl a jeho stejnojmenný syn v květnu 1948 odešli do emigrace. Po roce 1989 byl mlýn potomky Miloslava Rechcigla restituován. Byl zrekonstruován jez a původní zařízení turbíny, která byla v únoru

2015 uvedena do provozu. Podle Tereziánského katastru z poloviny 18. století, měl chocnějovický mlýn dvě složení s pilou. V současné době je mlýn bez technologického zařízení. Zanikla i pila. Využíván je pro výrobu elektrické energie (www.vodnimlyny.cz).

O KOSTELE V CHOCNĚJOVICÍCH A O SV. HAVLU

Kostel sv. Havla v Chocnějovicích je dle historiků umění raně gotický z konce 13. století. V 18. století byl zbarokizován. Stál nepochybně už v roce 1352, jak svědčí záznam o výběru papežského desátku ve výši 4 grošů („*Kocznieuicz*“). V roce 1369, 1384, 1385 a 1399 bylo odvedeno 5 grošů („*Choznyeiuicz*“). V roce cca 1405 5 grošů. V 17. století se kostel stal filiálním.

Svatý Havel se narodil okolo roku 550 v Irsku. Později byl řeholníkem v klášteře Bangor. Působil pak ve Francii, v Německu, a nakonec i ve Švýcarsku. Zde u říčky Steinach vystavěl prosté obydlí, kde žil s několika druhy životem podle řehole sv. Kolumbana a později sv. Benedikta. Zemřel okolo r. 645. Na místě uvedeného obydlí byl v roce 719 vybudován proslulý svatohavelský klášter (St. Gallen). Atributem sv. Havla je medvěd nesoucí dřevo nebo bočník chleba. Podle legend světec jako poustevník vytáhl medvědovi trn z tlapy a dal mu chléb. Vděčné, a nakonec ochočené zvíře, pak pomáhalo nosit dříví na stavbu i na oheň. Světec sám bývá zobrazován jako poustevník s holí a chlebem nebo jako benediktinský opat s berlou.

Údaje o vsi najdeme v topografické literatuře z 18. a 19. století.

V roce 1790 patřily Chocnějovice („*Kotzniowitz*“) k panství Mnichovo Hradiště v držení Vincenze říšského hraběte z Valdštejn-Vartenberku, nejvyššího dědičného kraječe Království českého. V té době tvořilo ves 28 domů.

V roce 1834 byly Chocnějovice („*Kotzniowitz*“) součástí alodiální panství Mnichovo Hradiště v držení Christiana hraběte z Valdštejn-Vartenberku. Ves tvořilo 33 domů s 224 obyvateli, filiální kostel sv. Havla, v němž je ročně čtyřikrát držena bohoslužba, hospodářský dvůr, ovčín, 1 mlýn s pilou. Přifařena byla do Loukovce.

V roce 1848 patřily Chocnějovice („*Chocnějowice*“, „*Kosnowice*“, „*Kocňowice*“) k alodiálnímu panství Mnichovo Hradiště, které vlastnil Kristian hr. Valdštejn-Vartenberk. Ves tvořilo 24 domy s 234 obyvateli české národnosti.

Ottův slovník naučný přináší o Chocnějovicích („*Kocnějovice*“, „*Kosnovice*“) v roce 1897 následující údaje. Ves tvořilo 35 domů s 226 obyvateli české národnosti (podle údajů z roku 1890). Byl zde filiální kostel sv. Havla, fideikomisní hospodářský dvůr Arnošta hr. z Valdštejna a mlýn. Ves byla přifařena do Loukovce (kostel Povýšení sv. Kříže). Patřila k hejtmanství a politickému okresu Mnichovo Hradiště (Ottův slovník naučný. Díl XII. Praha 1897, s. 273, dále jen OSN).

O významu místního jména Chocnějovice, které je prvotním tvarem názvu vsi, činí jazykovědci následující výklad. Chocnějovice znamená ves lidí Chocnějových. Osobní jméno Chocněj vzniklo z osobního jména Chocen.

✱ BUDA

O vsi Buda („*Bauda*“) se poprvé píše v historické topografii z roku 1790. V té době ves patřila k panství Svijany, jehož majitelem byl Emanuel hrabě z Valdštejna (Schaller, IV., 1790. s. 226, zde uvedené údaje se týkají vsi Buda u Bakova nad Jizerou, která byla součástí panství Mnichovo Hradiště, tamtéž s. 82, zde uvedeno, že ves tvořilo 22 domy, ale ani tento údaj pravděpodobně nebude přesný).

V roce 1834 byla Buda („*Budy*“) součástí panství Svijany (alodiální panství Svijany se statky Malý Rohozec a Jílové), které vlastnil Charles Alain kníže Rohan, vévoda de Bouillon a de Montbazou, pán na Sychrově, polní podmaršálek císařské armády (Feldmarchall-Lieutenant, FML). Ves tvořilo 6 domů, v nichž žilo 46 obyvatel, z toho 2 domy se 16 obyvateli patřily k panství Český Dub (v té době majetek Náboženského fondu rakouského císařství). Celá ves byla přifařena do Loukova.

V roce 1848 byla ves Buda příslušná k panství Svijany v držení Kamila knížete z Rohan-Rochefortu. Ves tvořilo 6 domů s 69 obyvateli české národnosti.

V roce 1880 tvořilo ves 10 domů a 54 obyvatel české národnosti. Ves byla přifařena do Loukova (kostel Nejsvětější Trojice). Příslušela k hejtmanství a politickému okresu Mnichovo Hradiště (OSN IV., 1891, s. 832).

Význam názvu vsi Buda jazykovědci obšírně vykládají následujícím způsobem. Obecné slovo „bouda“ je jakékoliv stavení z prken, z drnů, srub, stan, stánek, chalupa. „*Baude, Hütte*“ se v místních jménech vyskytuje velmi často. V oblasti Krkonoš nabylo slovo bouda již od středověku významu salaše pro chov dobytka na horských pastvinách a za moderního ruchu turistického v těchto končinách též významu horského hotelu nebo horské chaty. V Čechách mají jméno Bouda 23 částí osad a v plurálu *Boudy* 57 částí osad a tři vsi. Jméno *Buda* v plurálu má v Čechách 7 částí osad a 3 vsi. K tvarům *Bud*, *Budám* atd. byl udělán i umělý tvar *Budy* – v Čechách mají úředně tento tvar 2 části osad a 2 vsi.

✱ BUŘÍNSKO (1. a 2. díl)

V minulosti se jednalo o skupinu chalup podél říčky Mohelky (1. díl příslušel k Chocnějovicím, 2. díl k Rostkovu). Poprvé se zmiňuje v roce 1603 („*Boržínsko*“) v zápisu do desek zemských, kterým bratři Roznhánové z Janovic učinili vklad o statku Chocnějovice („*Kocňovice*“), který prodali Anně Budovcové, roz. z Vartenberka a jejímu synovi Adamovi Budovcovi z Budova,

další osudy viz Chocnějovice.

Topografická literatura z 18. a 19. století přináší následující informace. V roce 1790 byla ves Buřínsko („*Buržinsko*“) součástí panství Mnichovo Hradiště, jehož majitelem byl Vincenz hrabě Valdštejn-Vartenberk. Ves tvořilo 6 domů, ale polovina z nich patřila k panství Kosmonosy, které vlastnila Johanna Nepomucena, ovdovělá hraběnka z Bolzy, rozená z Martinic.

V roce 1834 bylo Buřínsko („*Buřinsko*“) rozděleno mezi dvě panství. K Mnichovu Hradišti v držení Vincence hraběte z Valdštejn-Vartenberku patřily 4 domy s 36 obyvateli a k panství Kosmonosy, které měla Johanna Nep. hr. z Bolzy, patřily 3 domy s 29 obyvateli. Celá ves byla přiřazena do Loukovce.

V roce 1848 bylo Buřínsko („*Buřinsko*“) součástí alodiálního panství Mnichovo Hradiště, které držel Kristian hrabě Valdštejn-Vartenberk. Ves tvořilo 7 domů se 47 obyvateli.

Ottův slovník naučný uvádí demografickou zprávu z roku 1880. Ves Buřínsko („*Buřinsko*“) patřila k hejtmanství a politickému okresu Mnichovo Hradiště. Byla tvořena 4 domy s 26 obyvateli české národnosti. Přiřazena byla do Loukovce.

O jménu píší jazykovědci následující. Podle nejstarších dokladů se osada vlastně jmenovala *Bořinsko*. Poněvadž se příponou *-sko* označují osady po zpustnutí znovu osazené anebo nějaká příslušnost, bylo základem jména Bořinsko nějaké místní jméno bez přípony *-sko*. Odtud 14 km na sv. leží ves *Buršín*, která se původně jmenovala nejspíše *Bořina*. Proto se můžeme domnívat, že jméno *Bořinsko* při svém vzniku se jménem *Bořina* nějak souviselo. *Bořinsko* nejspíše vzniklo z dialektického apelativu *bořina* „*borový lesík*“, které se ovšem vyskytuje jen místy, místo obvyklého staršího tvaru *borovina*.

✱ DRAHOTICE

V historických písemných pramenech se Drahotice poprvé připomínají dne 15. 12. 1436 jako v zápisném listu krále Zikmunda Lucemburského, kterým Bohušovi z Kováně a z Frýdštejna zapsal některá dříve církevní zboží. Mezi nimi také Drahotice, které před tím patřily metropolitní kapitule při chrámu sv. Víta na Pražském hradě.

O století později, v roce 1559 patřily Drahotice k panství hradu Rohozec, který držel Adam z Vartenberka († c. 1564). V roce 1592 držel Drahotice Jaroslav z Vartenberka jako příslušenství panství Svijany. V uvedeném roce zastavil některé vsi a mezi nimi i Drahotice, Elišce Berkové z Valdštejna. Jaroslav z Vartenberka († 1602) a odkázal všechn svůj majetek své manželce Anně Kateřině Vartenberské ze Smiřic († 1610). Ta se vdala podruhé za Jáchyma Oldřicha Šlika, z Holíče, který dědil po manželce Svijany. Poté, co se oženil podruhé s Voršilou Žofíí z Opperstorfu, zapsal ji v roce 1614 věno na panství Svijany. Mezi vyjmenovanými vesnicemi byly Drahotice.

Jáchym Ondřej Šlik se aktivně účastnil českého stavovského povstání v letech 1618-1620. V roce 1621 byl odsouzen ke ztrátě cti, majetku a hrdla. Dne 21. 6. 1621 byl na Staroměstském náměstí v Praze popraven. Bylo mu konfiskováno panství Svijany s příslušnými vesnicemi, mezi něž patřily i Drahotice. Svijany od české komory koupil v roce 1622 Albrecht z Valdštejna.

Albrecht z Valdštejna jako vévoda z Frýdlantu, vytvářel na svém vévodství lenní systém a mnohá panství a statky uděloval jako léna některým důstojníkům císařské armády, které velel. Podobně obdarovával své příbuzné. Tak se dostalo i na Maxmiliána z Valdštejna, který byl Albrechtovým příbuzným (vzdálenějším bratrancem) a také švagrem. Ten krom jiného obdržel Mnichovo Hradiště a Svijany. Svijany byly drženy Maxmiliánovými potomky až do roku 1820, kdy František Adam z Valdštejna prodal Svijany a s nimi také Sychrov rakouskému podmaršálkovi Charlesovi Alainovi knížeti de Rohan. Sychrov se stal hlavním sídlem Rohanů v Čechách.

Rohanové pocházeli z Francie a patřili k nejvýše postaveným rodům království. Jejich historická rodová sídla jsou v Bretani a původ odvozují od vévodů bretaňských. Do Rakouska emigrovali po vypuknutí Velké francouzské revoluce. U císařského dvora ve Vídni se o azyl ucházel Henri Louis Maria de Rohan, princ de Guémené a vévoda de Montbazou (1745-1809), bývalý nejvyšší komoří francouzského krále a manžel vychovatelky královských dětí Victorie Armande Josephine de Rohan, princezny de Soubisé (1743-1807), která Francii neopustila a složila občanskou přísahu Francouzské republice. S knížetem Henrim přišli i jeho tři synové Charles Alain Gabriel (1764-1836), Victor Louis Mériadec (1766-1846) a Jules Armand Louis (1768-1836). Henri Rohan jako příbuzný císaře Františka II. obdržel český inkolát a indigenát, který mu umožnil usadit se v Českém království a nakupovat zde statky. Všichni tři synové aktivně bojovali proti Francouzské republice a proti Napoleonovi již před příchodem jejich otce do Rakouska. Pak vstoupili do rakouské armády a dosáhli v ní vysokých generálských hodností. Žádný z uvedených bratrů neměl mužské potomky. Jejich sestra Marie Louise Josephine (1765-1839) se vdala za bratrance Charlese Louise Gasparda prince de Rohan-Rochefort-Montauban (1765-1843) a měla dva syny, Camilla a Benjamina. Oba se svolením císaře adoptoval nejmladší z bratrů jejich matky. Dědicem statků a titulů se stal starší Camille (1800-1892), ale ten zůstal bez potomků. Mladší Benjamin (1804-1843) zajistil pokračování rodu pěti syny. Nejstarší Arthur Charles (1826-1885) byl otcem knížete Alaina (1853-1914), který po prastrýci Camillovi dědil. Čtvrtý z Benjaminových synů Louis Antoin založil větev sídlící na jihočeském Choustníku. Zámek Sychrov a příslušný velkostatek vlastnili Rohanové až do roku 1945.

Topografická literatura z 18. a 19. století přináší o Drahoticích následující zprávy. V roce 1790 měly Drahotice 16 domů a patřily k panství Svijany v držení nezletilým Emanuelem hrabětem z Valdštejna, v poručenské správě matky Marie Anny Valdštejnové, roz. kněžny z Liechtensteina.

V roce 1834 byly Drahotice („*Drahotitz*“) součástí panství Svijany (alodiální panství Svijany se statky Malý Rohozec a Jílové), které vlastnil Charles Alain kníže Rohan, vévoda de Bouillon a de Montbazou, pán na Sychrově. Ves tvořilo 24 domy se 160 obyvateli. K tomu patřily 2 domy samoty Sovínky („*Sowinek*“, „*Sowinka*“). Ves byla přifařena do Loukova.

V roce 1848 patřily Drahotice k panství Svijany, které vlastnil Camille kníže Rohan-Rochefort. Ves tvořilo 27 domů se 169 obyvateli české národnosti.

Ottův slovník naučný přináší statistické údaje z roku 1890. Drahotice tvořily 43 domy se 195 obyvateli české národnosti, dvoutřídní škola. Součástí obce byly samoty Červenice a Sovinka. Přifařena byla do Loukova. Ves byla příslušná k hejtmanství a politickému okresu Mnichovo Hradiště.

Jméno Drahotice znamená ves lidí Drahotových (z osobního jména Drahot).

* OUČ

Ves Ouč („*Auczy*“) se v písemných historických pramenech poprvé připomíná v roce 1559 v zápisu desek zemských, jako součást statku Chocnějovice („*Kocznowicze*“), který Markéta Litovská ze Svinař prodala Janovi Roznhánovi z Janovic. Další osudy Ouče se shodují s osudy Chocnějovic (viz výše). Velice pravděpodobně se v době Krajířů z Krajku, kteří vlastnili Hrubý Rohozec a Mladou Boleslav, se kmetcí dvůr v Ouči stal příslušenstvím panství Mladé Boleslavi. Tak se zmiňuje v roce 1576 v zápisu v deskách zemských, kdy císař Maxmilián I. propustil Krajířům z manství panství Mladá Boleslav. Znovu se takto zmiňuje v roce 1580, kdy byl do desek zemských zapsán majetek Adama Krajíře z Krajku († 17. 5. 1588). Ves ale i nadále byla součástí statku Chocnějovice, jak svědčí zápis v deskách zemských z roku 1603 kdy bratři Jan, Václav, Zikmund, Kašpar a Bedřich Roznhánové z Janovic prodali Chocnějovice Anně z Vartenberka, provdané Budovcové, a jejímu synovi Adamovi Budovci z Budova. Budovcové drželi panství Mnichovo Hradiště a Chocnějovice spolu s Oučí k němu připojily.

Konfiskace majetků šlechty po potlačení českého stavovského povstání přinesly zásadní změny v držení statků. Tak byly Jáchymovi Ondřeji Šlikovi odebrány Svijany a Mnichovo Hradiště Václavu Budovcovi z Budova, oboje koupil Albrecht z Valdštejna. Valdštejnové byli vlastníky Svijan až do roku 1820, kdy je prodali Rohanům.

V roce 1790 byla Ouč („*Aucz*“) součástí panství Svijany, které vlastnil Josef Karel Emanuel hrabě z Valdštejna (†1814), který v uvedené době byl nezletilý a pod poručenskou správou matky Marie Anny Valdštejnové, roz. kněžny z Liechtensteina. Ves měla 14 domů, z nichž 2 patřily k panství Mnichovo Hradiště (majitel Vincenz hrabě Valdštejn-Vartenberk) a 6 k panství Kosmonosy (majitelka Johanna Nepomucena hraběnka z Bolzy, roz. z Martinic.

V roce 1834 byla Ouč („*Autsch*“, „*Auč*“) rozdělena mezi tři panství. Celkem měla 22 domů a 105 obyvatel. K panství Mnichovo Hradiště, které držel Kristian hrabě Valdštejn-Varetenberk, patřily 3 domy se 14 obyvateli. K panství Sychrov a ke statku Jílové, které vlastnil Charles Alain kníže Rohan, vévoda de Bouillon a de Montbazou, pán na Sychrově patřilo 10 domů a 48 obyvatel, K panství Kosmonosy, jehož majitelem byl Fridrich hrabě Mirbach, patřilo 9 domů a 43 obyvatel, včetně dvou židovských rodin. Ves byla přiřazena do Loukovce.

V roce 1848 patřila Ouč („*Auč*“) k panství Svijany, které vlastnil Camille kníže Rohan-Rochefort. Ves tvořilo 22 domů se 172 obyvateli české národnosti.

Ottův slovník naučný uvádí ves Ouč („*Uč*“), kterou v roce 1900 tvořilo 27 domů se 154 obyvateli české národnosti. Ves příslušela k hejtmanství a politickému okresu Mnichovo Hradiště a přiřazena byla do Loukovce.

Místní jméno Ouč je rodu ženského. Jazykovědci činí výklad významu jména takto. Prvotní tvar tohoto místního jména byl „*Uječ*“, to znamenalo Ujcův, tedy dvůr. Příjmení Ujec vzniklo z ze známého apelativu (ujec = strýc). Z nejvíce používaných pádů v *Ujci*, z *Ujče* zanikalo *j*. Po hláskové předložce se první slabika prodlužovala a tak vznikly tvary v *Úči* > v *Auči* > v *Ouči*, podobně z *Ouč* a z nich odvozen nový nominativ *Ouč*.

✱ ROSTKOV

První zmínka o vsi Rostkov je učiněna v urbáři cisterciáckého kláštera Hradiště, který byl sepsán okolo roku 1400. Z Rostkova („*Villa Rostkow*“) byly odváděny platy a naturální dávky od vyjmenovaných hospodářů. Díky tomu známe jménem nejstarší poznatelné obyvatele vsi. Uvedeni byli Petr, dva Martinové Jan a Duchek.

O dalších osudech Rostkova mnoho nevíme. Lze však předpokládat, že zásadní změnu v majetkových poměrech hradištského kláštera přinesly husitské války. Klášter byl dobyt v roce 1420. Ve stejném roce (28. 10.) zastavil král Zikmund klášter Hradiště Janovi z Vartenberka a na Ralsku. V dalších letech byl klášter a jeho jednotlivé vesnice zastavovány ještě několikrát. O Rostkovu však nic nevíme. Teprve v roce 1604 máme zprávu o Rostkovu („*Rostkow*“), který byl součástí panství hradu Zásadky, a tehdy jej Kateřina z Říčan, roz. ze Smiřic prodala Václavovi Budovcovi z Budova na Hradišti. Další osudy viz Chocnějovice.

V roce 1790 byl Rostkov („*Roskow*“) součástí alodiální panství Mnichovo Hradiště v držení Vincenzem hrabětem z Valdštejn-Vartenberku, Ves tvořilo 10 domů.

V roce 1834 patřil Rostkov („*Roskow*“) k panství Mnichovo Hradiště, které vlastnil Kristian hrabě z Valdštejn-Vartenberku. Ves měla 16 domů, v nichž žilo 104 obyvatel. Ves byla přifařena do Loukovce.

V roce 1848 patřil Rostkov („*Rostkow*“) k panství Mnichovo Hradiště, které vlastnil Kristian hrabě Valdštejn-Vartenberk. Ves tvořilo 16 domů se 112 obyvateli české národnosti.

Ottův slovník naučný zmiňuje Rostkov („*Roskov*“, „*Proskov*“) s údaji z roku 1890. Bylo zde 21 domů se 101 obyvatelem. Ves byla přifařena do Loukovce (kostel Povýšení sv. Kříže) a patřila k hejtmánství a politickému okresu Mnichovo Hradiště.

Jméno Rostkov znamená Rostkův, tedy dvůr. Osobní jméno Rostek bylo deminutivní zkratkou od Rostislav.

✱ SOVENICE

Ves Sovenice se v historických pramenech poprvé zmiňuje v listině vydané papežem Řehořem IX. pro benediktinský klášter v Kladrubech okolo roku 1239. Papež klášteru potvrzuje držbu všech statků a majetku. Mezi mnohými vesnicemi jsou zmíněny i Sovenice v Boleslavsku. Později byly Sovenice majetkem komendy johanitského řádu v Dubu (Český Dub), V letech 1470-1725 patřily k Loukovci a v letech 1725-1850 ke Svijanům.

Loukovec byl v minulosti majetkem johanitů z Dubu. Po husitských válkách se dostal do majetku šlechty. Za krále Jiřího z Poděbrad obdržel zápis na Loukovec Kryštof Šof z Helfenburka. V roce 1473 vedl o držení Loukovce spor před komorním soudem s Linhartem z Gutštejna. Spor ukončilo v roce 1480 rozhodnutí soudu ve prospěch Kryštofa Šofa. V následujících letech získal zápisný Loukovec s příslušenstvím Petr Zvířetický z Vartenberka. Statek zahrnoval: ves Loukovec s dvorem a vsi Hubalov, Koryta, Sovenice, Olšina, Proseč, Chlum, Jablonec a Okna. V roce 1499 obdržel od krále Vladislava Jagellonského listinu, která Petrovi Zvířetickému a jeho bratrovi zaručovala, že nemohou být ze zástavy vyplaceni, ledaže

by někdo chtěl vyplatit celé panství Dub. Petr Zvířetický v roce 1503 postoupil Loukovec Janovi z Vartenberka a ten postoupil Loukovec na díl svého bratra Václava. Když v roce 1504 Václav z Vartenberka postoupil Loukovec Václavovi Litovskému ze Svinař, je v zápisu do desek zemských zmiňována i ves Sovenice („Sowenicze“).

V držení Loukovce se v 16. století vystřídala celá řada šlechticů. Před rokem 1603 Bohuchval Berka z Dubé dosáhl toho, že Loukovec se stal dědičným statkem. Jeho syn Aleš Berka se účastnil českého stavovského povstání na straně odbojné šlechty a byl v roce 1622 odsouzen ke ztrátě poloviny jmění. V roce 1623 byl Loukovec prodán českou komorou Albrechtovi z Valdštejna. Valdštejn ponechal Alešovi Berkovi Loukovec jako frýdlantské léno. Po Valdštejnově zavraždění v roce 1634 byl statek Berkovi ponechán do konce života. Když Aleš Berka z Dubé zemřel postoupil císař Loukovec polnímu maršálovi Janovi Rudolfovi svob. pánu z Bredau. Bredové zde byli vrchností až do roku 1700, kdy Karel Jáchym z Bredau prodal Loukovec s příslušenstvím Janu Rudolfovi hraběti z Morzinu. Toho syn Josef Ignác prodal v roce 1725 statek Loukovec Marii Markétě z Valdštejna, která ho připojila ke panství Svijany.

V roce 1790 byly Sovenice součástí panství Svijany v držení nezletilým Emanuelem hrabětem z Valdštejna, v poručenské správě matky Marie Anny Valdštejnové, roz. kněžny z Liechtensteina. Ves Sovenice („Sowenicz“), včetně samoty Sovínky („Sowinek“) tvořilo 37 domů.

V roce 1834 byly Sovenice („Sowenitz“) součástí panství Svijany a statku Loukovec, vlastněné Charlesem Alainem knížetem z Rohanu. Ves tvořilo 48 domů a 290 obyvatel, 1 hospodářský dvůr s ovčínem, 4 domy byly v samotě Sovínky („Sowinka“). Díl vsi byl přifařen do Loukova (kostel Nejsvětější Trojice) a díl do Loukovce (kostel Povýšení sv. Kříže). Místní část Horní Mohelnice patřila k panství Svijany a tvořilo ji 11 domů se 68 obyvateli, 1 vrchnostenský hospodářský dvůr. Přifařeno do Loukovce.

V roce 1848 patřily Sovenice („Sowenice“) k panství Svijany a v rámci něho k statku Rohozec-Jílové, ve vlastnictví Kamila knížete z Rohan-Rochefortu. Ves tvořilo 51 dům se 321 obyvatel české národnosti.

Ottův slovník naučný přináší statistické údaje z roku 1900. Ves tvořilo 59 domů s 359 obyvateli české národnosti, poplužní dvůr a část obce Mohelnice. Ves byla přifařena do Loukovce (kostel Povýšení sv. Kříže) a byl součástí hejtmanství a politického okresu Mnichovo Hradiště.

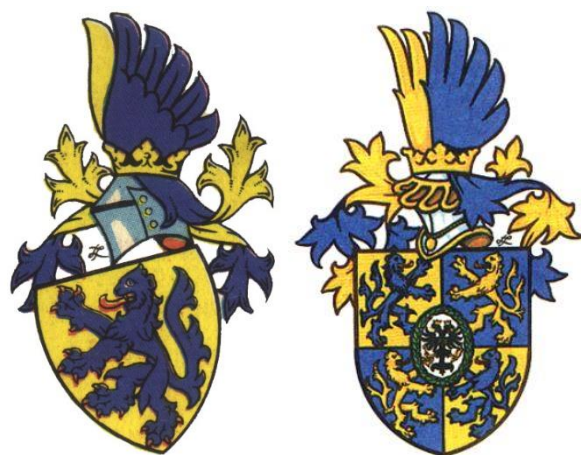
Jméno Sovenice povstalo dialektickou změnou $i > e$ z původního tvaru *Sovinici*, s významem lidé Sovinovi. Osobní jméno Sovina je odvozeno z příjmení Sova.

O ERBU VLADYKŮ Z CHOCNĚJOVIC

Z roku 1394 a 1395 známe pečeť Mikeše Kokotka z Pěncína a Kocňovic. Kocňovice byly identifikovány jako tvrz a ves Chocnějovice. Na Mikešově pečeti byl kohout. Ostatně jméno „Kokotek“ je zdrobnělina od „Kokot“, což ve středověké češtině znamenalo kohout. Kohout je také skrytým symbolem pro sv. Havla, kterému je zasvěcen chocnějovický kostel.

Havel = Gallus = gallus = kohout.

Zleva: původní erb Valdštejnů, erb hrabat z Valdštejna z roku 1621

O ERBU PÁNŮ Z VALDŠTEJNA A HRABAT Z VALDŠTEJN-VARTENBERKA

Původním erbem Valdštejnů byl modrý lev na zlatém štítě. Později na konci 15. století začali užívat znaku se čtyřmi lvy – ve štítu čtvrceném zlato-modře přivrácení lvi opačných tinktur. Čili v prvním a čtvrtém zlatém poli byl původní rodový modrý lev a ve druhém a třetím modrém poli lev zlatý. Když byl Adam z Valdštejna (+ 1655) povýšen 20. 9. 1621 do hraběcího stavu, byl mu polepšen rodový erb o střední stříbrný oválný štítek ohraničený zelenou rozvinutou a do kruhu stočenou routovou korunou, v níž je černý orel se zlatou iniciálou FII na hrudi a držící v pařátech kotvu a palmovou ratolest. Ohraničení středního štítku bylo později utvářeno vavřínovým věnečkem. Císařovna Marie Terezie privilegiem z 16. 8. 1758 povolila Vincenci hr. z Valdštejna na Mnichově Hradišti a Františku Josefovi hr. z Valdštejna na Duchcově užívat titul svobodný pán z Vartenberka a polepšila jim rodový erb přidáním dvou vartenberských oválných zlato-černě polcených štítků, obtočených zeleným drakem, po jednom nad a pod středním štítkem. Lvi ve štítu byli opatřeni korunami a dvěma ocasy a štít sám byl nesen modrým a zlatým korunovaným dvouocasým lvem.

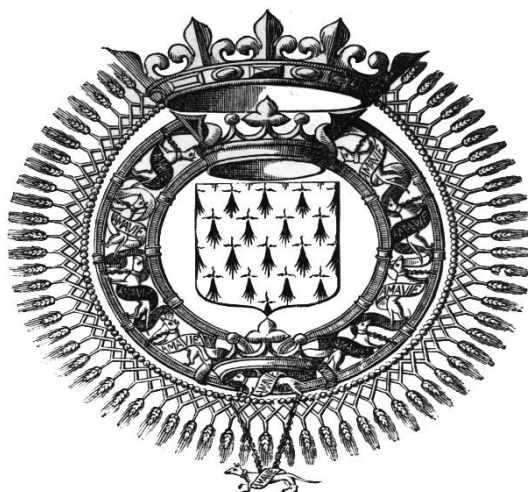

Erb hrabat z Valdštejn-Vartenberku

O ERBU KNÍŽAT Z ROHANU

Základním erbem rodu de Rohan se stal červený štít, v němž je položeno devět zlatých prázdných (proražených) rout (fr. "macle"; něm. "durchgebrochene Raute"), v postavení 3, 3. Henri de Rohan, kníže de Guéméné a vévoda de Montbazon (1765-1809), obdržel diplomem císaře Františka I., daným ve Vídni 19. srpna 1808, inkolát pro země České koruny. Téhož roku 27. listopadu byl dalším diplomem přiznán Henrimu de Rohan a jeho dědicům knížecí titul, potvrzen znak a udělen predikát "Vysokorodý" („*Hochgeboren*“).

Text privilegia je psán v jazyce německém. Z diplomu vyplývá, že Rohanům nebyl udělen knížecí titul "v Českém království a v naší monarchii" ve smyslu povýšení. Na základě císařovi přízně, který uznal Rohany "za pravá a skutečná knížata podle rodu a původu", jim byl knížecí stav a titul potvrzen. Udělený znak je popsán: "dole kulatý a zašpičatělý, na dél dělený štít, v jehož pravé červené polovině je devět zlatých, proražených a pod sebou řazených rout; v levé stříbrné polovině třináct hermelínových ocásků. Štít drží ve svých prackách dva odvrácení přirození lvi. Nad štítem vznášející se páska, s černými tiskacími písmeny napsaným heslem MACLA SINE MACULA, POTIUS MORI QUAM FOEDARI (Routa – zde ve smyslu erb - bez poskvrny – Raději zemřít, než se podrobit). Celý znak leží na červeném, zlatě lemovaném a hermelínem vyloženém plášti, který je přikryt knížecím kloboukem". Shodný znak byl v roce 1830 potvrzen i adoptovaným Camillovi a Benjaminovi Rohanům.

Erb vévodů z Bretagne s řády Hermelínu a Žitných klasů

Ve výzdobě sychrovského zámku je vedle zlatých rout v červeném poli, mnohokrát užit hermelín jako heraldická figura z rohanského rodového erbu. Vedle toho je užita i podoba skutečného hranostaje v jeho zimní kožešině. Hranostaj se stal erbovní rodovou figurou a je rohanským dědictvím po vévodech z Bretagne. V rodové heraldické tradici sehrává hranostaj významnou roli. Původně prý Rohanové užívali shodného znaku s vévody bretaňskými, tedy štít pokrytý hermelínem, ale nepochybně doplněný nějakým znamením rozdílu (brisurou). Výměnu bílého hermelínu za červený štít se zlatými routami vysvětlil Jean II. vikomt de Rohan tak, že Rohanové se původního znaku vzdali poté, co "jednoho dne božským a zázračným způsobem" byli nalezeni na hrobě sv. Mériadeca přitisknutí hranostajové, svlečení z kůží a změnění v routy ("macles"). Sv. Mériadec vystupuje v legendách jako syn krále Conana

Bretaňského. Moderní historiografie dokázala, že Conan neexistoval a sv. Mériadec byl vytvořen pro větší slávu Rohanů. Hranostaj jako erbovní zvíře vévodů bretaňských byl také součástí jejich rytířského řádu Hermelínu a Řádu žitných klasů. A to jako klenot v podobě hranostaje s obojkem (obvykle modrým a zlatě lemovaným) a heslem „A MA VIE“ (Mému životu).

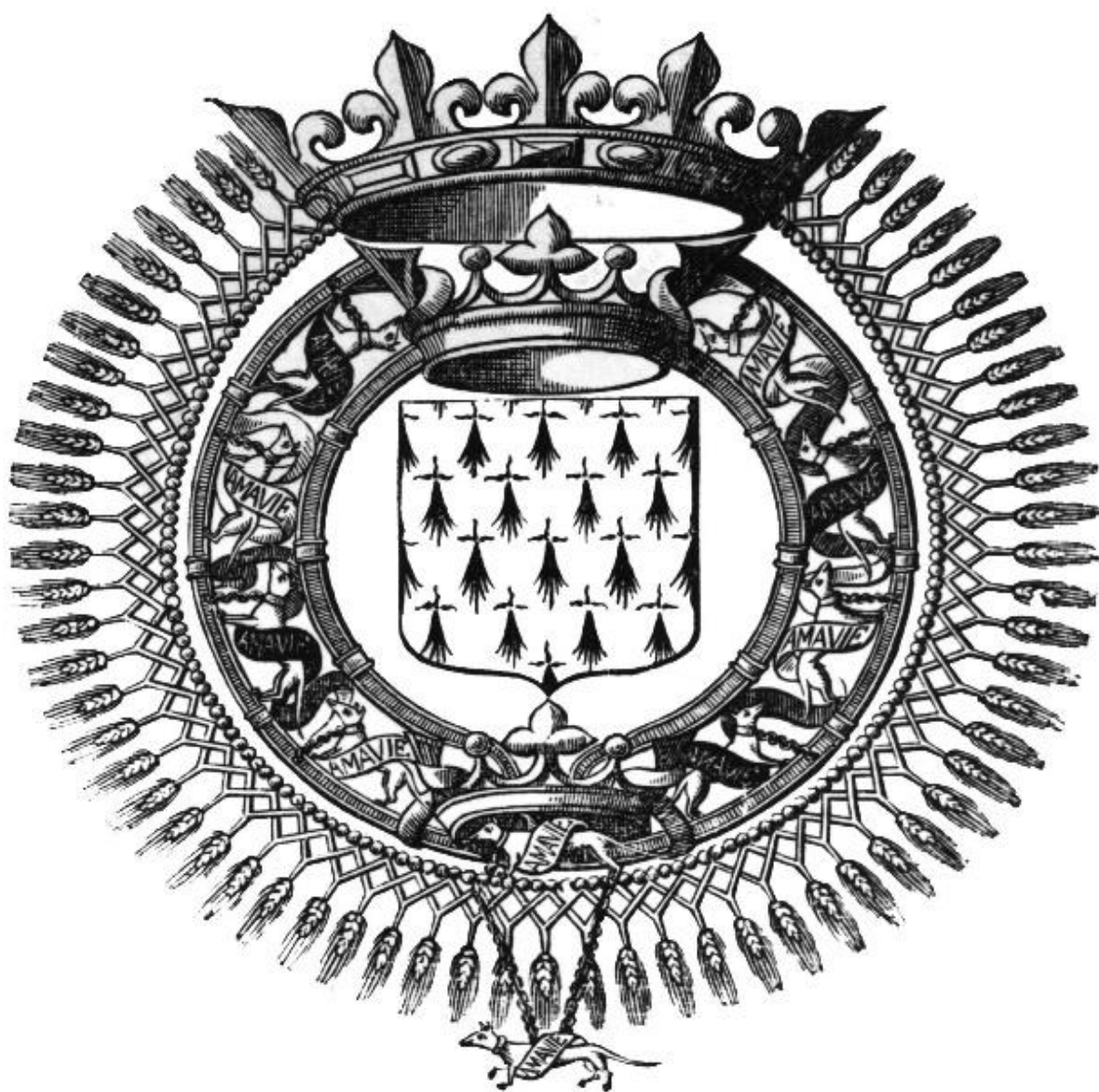
Erb Kamila knížete z Rohanu

Erb hrabat z Valdštejn-Vartenberku (detail)

Erb Kamila knížete z Rohanu (detail)

Erb vévodů z Bretagne s řády Hermelínu a Žitných klasů (detail)

Zleva: původní erb Valdštejnů, erb hrabat z Valdštejna z roku 1621 (detail)